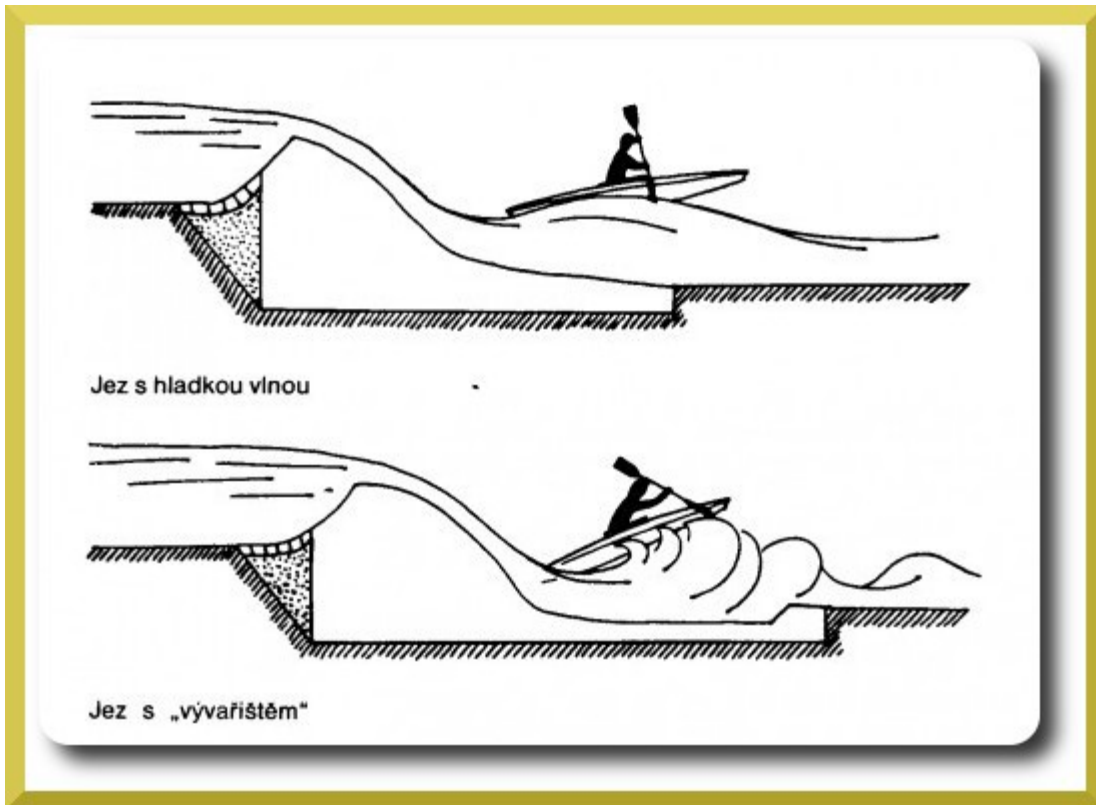

Překonávání jezů (část 2)

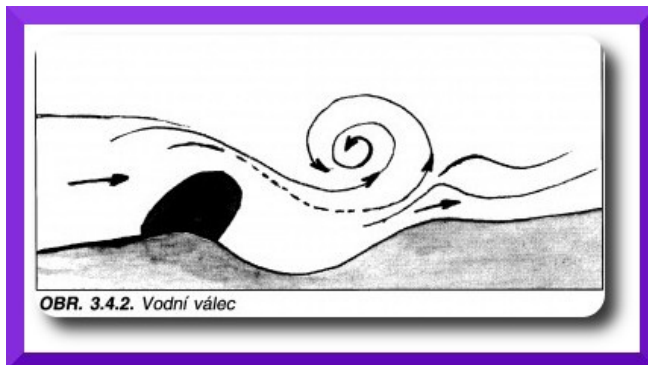
Měsíc je opět za námi a s vánočními prázdninami přichází i nové Eldorado. Minule jsme se naučili rozpoznat dva typy jezových propustí - šlajсну a retardéru. Také jsme se bavili o základních způsobech překonávání jezů. Dnes si celkově rozebereme bezpečný postup při sjíždění jezů.

1) K tomu, abychom mohli jez bezpečně zdolat, musíme také včas vědět, kdy nás tato betonová překážka

čeká. Zkušený vodák vám odpoví během vteřiny jedním slovem, to slovíčko je *Volej* neboli stojatá netekoucí voda před každým jezem či větší překážkou. Mezi nejznámější voleje patří bezesporu ten u papírny ve Větrní. Táhne se asi kilometr a půl (to jsou galeje). Na voleji musíte dávat pozor, abyste loď necvakli, protože nevytvoří-li se vzduchová kapsa a loď se potopí, z několikametrové

hloubky ji potom těžko budete lovit.

2) Před každým jezem vždy zastavte a jděte si ho prohlédnout. A to i v případě, že ho znáte jako své boty! Letos v březnu mi toto pravidlo zachránilo život. Nebo aspoň týden v nemocnici. Jel jsem s kamarádem v březnu, kdy byla ještě zima a řeka byla prázdná, Vltavu a u jezu u papírny ve Větrní jsem odmítal zajet ke břehu, abych si jez mohl prohlédnout. Tuto retardéru jsme oba dokonale znali, byla klidná,

tichá, na konci vyloženě žádný zpětný proud, zkrátka jako klasická řeka, jako by to ani nebyla retardéra. Těsně před jezem mi zazvonil telefon, zajel jsem ke břehu a vyřídil si hovor. Při této příležitosti jsem se šel na retardéru podívat. A ejhle, přímo v propusti byla zapasovaná kovová tyč. Byla přímo na začátku retardéry, čili bych ji nestihl včas zpozorovat. Jakýkoliv háček i kormidelník by si o ní pekelně rozbili hlavu, upadl by do bezvědomí a mohl se klidně i utopit. Důležitost tohoto pravidla je nezpochybnitelná.

3) Poté, co jsme si jez prohlédli a shledali ho sjížděným, musíme řešit, jakým způsobem šlajсну nebo retardéru zdoláme. Jezy s bezpečnými propustmi bez vodních válců (*vracáků*), vířů, vývaříst (nebezpečí u vyšších jezů. Nebezpečné místo pod jezem či splavem, kde voda jakoby vyvěrá (bublá a pění) a směr její toku je neurčitý. Voda tady málo nese, loď se jakoby propadá a na záběry pádlem téměř nereaguje) či

jiných překážek, můžeme překonat přímou jízdou propustí. Pokud ale vlastníme otevřenou loď, raději bychom se měli vyhnout velkým vlnám a často i vodním válcům, tvořícím se pod propustmi, ve kterých hrozí zalití lodi, jízdou při kraji pilíře po rozhraní proudu a tišiny (*místo v tekoucí řece, kde voda stojí. Zpravidla se nachází v blízkosti břehu či na opačné straně než je proud. Ideální místo pro zakotvení*). Zdatnější vodáci vjíždí těsně pod propustí do tišiny nebo protiproudu s přiměřeným náklonem lodi. Při sjíždění relativně bezpečnějších úzkých sportovních retardérových propustí udržujeme loď co nejvíc ve středu propusti, aby nedošlo ke zvrhnutí lodi nárazem o pilíř propusti a nepříjemnému potlučení posádky o zdrhadla. Také pod některými retardéry je nutno počítat s nepříjemnými vodními válci a vlnami zalévajícími otevřenou loď. Zásadně nelze sjíždět jezy s kolmým profilem, nebo profilem ve tvaru paraboly. V podjezí těchto jezů se téměř vždy tvoří dlouhý vývar nebo vodní válec, který loď vrací zpátky pod přepad. Posádka, která se do těchto míst v případě zvrhnutí lodi dostane, většinou nemá šanci překonat zpětný proud a téměř vždy dojde k tragédii. Většinou méně nebezpečné jsou jezy se šikmým, zvolna se svažujícím profilem spádové desky, pod kterými není zpětný proud tak silný. Pro přehlednost zde uvádím i obrázky jezů, které jste viděli v minulém čísle. Na nich si můžete prohlédnout válce apod.

Na závěr si dovoluji třetí pravidlo jednoduše shrnout. Nejprve se tedy rozmyslím, zda jet na kánoji sám (v singlu), nebo s háčkem. Pak se rozmyslím, jestli je lepší jet jezem přímo, nebo nalevo či napravo. Stačí sledovat směr proudu, okouknout *vracák* apod... Záleží to z větší části na zkušenostech. Dále musím mít volnou cestu, což znamená, že musím dát přednost všem lodím, které jsou přede mnou, a dát jim dostatečný čas na to, aby i v případě cvaknutí měly čas opustit jízdni dráhu. Delší rozebírání by nemělo smysl... Určitě se to naučíte, není to nic těžkého.

4) Po úspěšném zdolání jezu *odkontruji* loď ke břehu, zde nalodím bagáž, případně i háčka, a počkám na další loď mé party, pokud ovšem nejedu sám. Důležitá je především bezpečnost, případně poskytnout kvalitní první pomoc při zranění.

V těchto čtyřech bodech jsme si popsali základní postup při sjíždění jezů. Příště si dokončíme článek rady a zkušenosti, jak mé, tak jiných vodáků...